

“ÚTEK KVÔLI NÁVRATU“

ČRIEPKY ZO ŽIVOTA PÚŠTNYCH OTCOV

IVAN MOĐOROŠI, VRÍCKO, 30/09/2019,

CHVÁLA MNÍŠSKEHO ŽIVOTA

“BLÚDIA PO PÚŠTIACH S DIVOKOU ZVEROU, AKOBY BY SAMI BOLI ZVIERATAMI. ŽIJÚ, AKOBY BOLI ZBAVENÍ TIAŽE, A Z POZOSTATKOV SVOJHO TELA ODSTRAŇUJÚ NAHROMADENÉ JEDY. ZDÁNLIVO ŽIJÚ AKO ZVIERATÁ, BERÚ NA SEBA DRUHÚ PRIRODZENOSŤ AKO „BLÁZNI PRE KRISTA“, AKO DOKONALÍ HERCI, ABY OKOLO SEBA VYTVORILI OVZDUŠIE POHRDANIA A OPOVRHNUTIA, A TAK SA STALI NAJMENŠÍMI TOHOTO SVETA A DOTKLI SA NAJKRAJNEJŠEJ HRANICE POKORY.“

„DO ROZĽAHLÝCH PÚŠTÍ ODCHÁDZALI ANACHORÉTI PRETO, ŽE CHCELI PRENIKNÚŤ NA ÚZEMIE DIABLOV, ABY ICH MOHLI ÚČINNEJŠIE PORAZIŤ V BOJI MUŽA PROTI MUŽOVI.“

CHVÁLA MNÍŠSKEHO ŽIVOTA

- MNÍCH NEODCHÁDZAL ZO SVETA “ABY PRED NÍM UTEKAL”, ALE ABY BUDOVAL “NOVÝ SVET”.
- MNÍSI BUDUJÚ SPOLOČENSTVÁ NIE “MIMO TOHTO SVETA”, ALE “NA MIESTO TOHTO SVETA”.
- ANACHORÉTA JE REBEL BOŽÍ A KLÁŠTOR JE “POZEMSKÉ NEBO”.

3. PILIÉRE MNÍŠTVA: SV. ANTON, SV. PACHOMIUS A SV. BAZIL

- ANTON VEĽKÝ (251-356) PUSTOVNÍK. ZAKLADATEĽ ANACHORETIZMU V PRAVOM SLOVA ZMYSLE.
- PACHOMIUS (290-347) NARODIL OD ANTONA ZHROMAŽDIL OKOLO SEBA ŽIAKOV. VZNIK MNÍŠSKEHO KOMUNITNÉHO ŽIVOTA (CENOBITIZMUS).
- BAZIL VEĽKÝ (329-379) BAZILOV IDEÁL NEBOLO ANI PUSTOVNÍCTVO ANI CENOBITIZMUS, ALE "MIGADES" (TÍ, KTORÍ SA MIEŠAJÚ MEDZI DRUHÝCH /PRAKTICKÍ/). KONTEMPLÁCIA MÁ NUTNE VYÚSTIŤ DO APOŠTOLSKÉHO ŽIVOTA LÁSKY.

ŽIVOT SV. ANTONA AKO ARCHETYYP

- ŠTRUKTÚRA ÚTEKU PODĽA ATANÁZA V ŽIVOTE SV. ANTONA:
 - I. FÁZA (KAP. 2-7): VZDIALENOSŤ OD DOMU A ODDÁVANIE SA ASKÉZE. ODMENA: VÍŤAZSTVO NAD VÁŠŇAMI TELA
 - II. FÁZA (KAP. 8-9). V 35 ROKOCH ODCHÁDZA ANTON PRENASLEDOVAŤ PROTIVNÍKA NA NAJVZDIALENEJŠOM MIESTE. ROZLIŠUJE MYŠLIENKY A ODMENOU JE NEUSTÁLA MODLITBA.
 - III. FÁZA (KAP. 11-48). STRETNUTIE S PROTIVNÍKOM NA ÚPLNE OPUSTENOM MIESTE. 20 ROKOV ŽIJE VO SVOJEJ PUSTOVNI, HOČI SA HO DIABOL SNAŽÍ VYHNAŤ. DAR DUCHOVNÉHO OTCOVSTVA. PRICHÁDZAJÚ ŽIACI, ABY HO NASLEDOVALI.
 - IV. FÁZA (KAP. 49-88). ANTON JE DIVOTORCOM A TIETO DIVY MU PRINÁŠALI NEBEZPEČENSTVO PÝCHY. ODCHÁDZA EŠTE ĎALEJ, KDE SA OPAKUJÚ VŠETKY POKUŠENIA A DOSTÁVA ZNAMENIE SPÁSY.

“ANTON BUĎ POZORNÝ VOČI SEBE SAMÉMU”

- MLČANIE
- POZNÁVANIE PRAVDY O SEBE
- OČISŤOVANIE OD PREDSTÁV
- “OTVÁRANIE SVOJEJ CELY” – PÚŠŤA DO VNÚTRA SVET, KTORÝ “OPUSTIL.”

“ÚTEK ZO SVETA” PODĽA BAZILA

- “SVET” Z KTORÉHO JE POTREBNÉ ÚJSŤ JE LEN TEN, KTORÝ NÁS VZĎAĽUJE OD BOHA.
- POMOC A DOBROČINNOSŤ HO V INEJ FORME SO SVETOM SPÁJA A ZBLIŽUJE.
- SVET PRE BAZILA NIE JE SVET „MIMO KLÁŠTOR“, ALE IBA SVET, KTORÝ ODVÁDZA OD BOHA.

ČO JE TO SVET?

- SVET ODKIAĽ MÁME UTEKAŤ JE VŠETKO TO, ČO PÔSOBÍ ROZTRŽITOSŤ PRI MYŠLIENKÁCH NA BOHA. VŠETKO ČO NÁS OD NEHO VZĎAĽUJE, ČO VYTRÁCA Z NÁS PAMIATKU NA NEHO.
- “TEN, KTO ŽIJE V PRAVDE, MÔŽE OVLÁDAŤ ZMÄTKY ZMYSLOV.” (SV. EFRÉM SÝRSKY)

BDELOŠŤ

- POZORNOSŤ (PROSOCHÉ) A MODLITBA (PROSEUCHÉ)
- DÁVNI OTCOVIA PÚŠTE (TERAPEUTI) NAZÝVANÍ “PLNÍ POZORNOSTI”

ČO ZNAMENÁ VÝROK: DAJ POZOR SÁM NA SEBA (DT 15,9)

BAZIL ROZDEĽUJE TRI STUPNE POZORNOSTI:

1. JA SÁM, TEDA MOJA DUŠA A MÔJ DUCH
2. K TOMU, ČO JE MOJE PATRÍ AJ MOJE TELO A ZMYSLY
3. VECI OKOLO MŇA

DÁVAŤ NA SEBA POZOR ZNAMENÁ NIE NA TO, ČO JE MOJE A ČO JE OKOLO MŇA, ALE SÁM NA SEBA. (SV. BAZIL)

VŠEOBECNOSŤ A AKUÁLNOŠŤ MNÍŠTVA

- OTCOVIA CIRKVI NEPÍSAI SVOJE SPISY PRE KLERIKOV, ALEBO LAIKOV, ALE PRE KREŠŤANOV (VŠEOBECNÉ KŇAZSTVO).
- „PÁN VYPOČUJE ROVNAKO TAK MODLITBY MNÍCHA, AKO OBYČAJNÉHO „LAIKA“, POKIAĽ MAJÚ OBAJA PRAVÚ VIERU, SÚ SKUTOČNE VERIACI A MILUJÚ BOHA Z HLŤKY DUŠE.“ (SERAFIM SAROVSKIJ)
- „NESNAŽTE SA STÁLE ZVÄČŠOVAŤ POČET MNÍCHOV. ČIERNY HABIT NIKOHO NESPAŠÍ. TEN, KTO NOSÍ BIELY HABIT A MÁ DUCHA POSLUŠNOSTI A ČISTOTY, TEN JE PRAVÝM MNÍCHOM MNÍŠTVA SRDCA.“ (TICHON ZADONSKIJ)
- **KAŽDÝ KREŠŤAN 21. STOR. MUSÍ NÁJSŤ VLASTNÝ SPÔSOB PRIJATIA, SVOJ OSOBNÝ EKVIVALENT MNÍŠSKYCH SĽUBOV A PRETVÁRAŤ TAK SVET.**

- “BOLO BY PEKNÉ ZOSTAŤ MLADÝ, SPAŤ NA TVRDEJ ZEMI, ŽIVIŤ SA POPOLOM, NEUSTÁLE PLAKAŤ. AK VŠAK NIE SI UŽITOČNÝ OSTATNÝM, NEROBÍŠ NIČ VEĽKÉ.” (CHRYZOSTOM, IN EPISTULAM AD TITUM 6,2)